C/2024/4176

2024.8.2.

P9_TA(2023)0474

Végrehajtási jogi aktussal szembeni kifogás: A triciklazol megengedett szermaradék-határértékei

Az Európai Parlament 2023. december 14-i állásfoglalása a 396/2005/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet II. és V. mellékletének a bizonyos termékekben, illetve azok felületén található triciklazol megengedett szermaradék-határértékei tekintetében történő módosításáról szóló tanácsi rendeletre irányuló javaslatról (COM(2023)0499 – 2023/2998(RPS))

(C/2024/4176)

Az Európai Parlament,

— tekintettel a 396/2005/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet II. és V. mellékletének a bizonyos termékekben, illetve azok felületén található triciklazol megengedett szermaradék-határértékei tekintetében történő módosításáról szóló tanácsi rendeletre irányuló javaslatra (COM(2023)0499),

— tekintettel a növényi és állati eredetű élelmiszerekben és takarmányokban, illetve azok felületén található megengedett növényvédőszer-maradékok határértékéről, valamint a 91/414/EGK tanácsi irányelv módosításáról szóló, 2005. február 23-i 396/2005/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletre ([1]) és különösen annak 14. cikke (1) bekezdésének a) pontjára,

— tekintettel a Növények, Állatok, Élelmiszerek és Takarmányok Állandó Bizottságának 2023. május 11-i szavazására, ahol nem nyilvánítottak véleményt,

— tekintettel az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság által 2022. december 7-én elfogadott és 2023. január 18-án közzétett, indokolással ellátott véleményre ([2]),

— tekintettel a peszticidek uniós engedélyezési eljárásáról szóló, 2019. január 16-i állásfoglalására ([3]),

— tekintettel a Bizottságra ruházott végrehajtási hatáskörök gyakorlására vonatkozó eljárások megállapításáról szóló, 1999. június 28-i 1999/468/EK tanácsi határozat 5a. cikke (4) bekezdésének e) pontjára és 5a. cikkének (5) bekezdésére ([4]),

— tekintettel eljárási szabályzata 112. cikkének (2) és (3) bekezdésre és (4) bekezdésének c) pontjára,

— tekintettel a Környezetvédelmi, Közegészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Bizottság állásfoglalási indítványára,

A. mivel a Növények, Állatok, Élelmiszerek és Takarmányok Állandó Bizottságának 2023. május 11-i szavazása során nem nyilvánítottak véleményt, ami azt jelenti, hogy a tagállamok minősített többsége nem támogatta a rendeletre irányuló javaslatot; mivel a Tanács 2023. szeptember 20-i szavazása során ismét nem született vélemény;

B. mivel a tanácsi rendeletjavaslat a rizsben előforduló triciklazol szermaradék-határértékének 0,01-ről 0,09 mg/kg-ra történő emelésére irányul;

C. mivel a 396/2005/EK rendelet célja a magas szintű fogyasztóvédelem és a növényi és állati eredetű élelmiszerekben és takarmányokban, illetve azok felületén található megengedett növényvédőszer-maradékok határértékére (MRL) vonatkozó összehangolt uniós rendelkezések biztosítása;

D. mivel az 1107/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet ([5]) 1. cikke kimondja, hogy az említett rendelet célja, hogy biztosítsa mind az emberi és állati egészség, mind a környezet magas szintű védelmét, és javítsa a belső piac működését a növényvédő szerek forgalomba hozatalára vonatkozó szabályok harmonizálásával és ezzel egyidejűleg a mezőgazdasági termelés fokozásával;

([1]) HL L 70., 2005.3.16., 1. o.
([2]) Reasoned opinion on the setting of import tolerance for tricyclazole in rice (Indokolással ellátott vélemény a rizsben előforduló triciklazolra vonatkozó import tűréshatár meghatározásáról), EFSA Journal 2023;21(1):7757, https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.2903/j.efsa.2023.7757.
([3]) HL C 411., 2020.11.27., 48. o.
([4]) HL L 184., 1999.7.17., 23. o.
([5]) https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?qid=1721296305768&uri=CELEX%3A32009R1107.

E. mivel „A »termelőtől a fogyasztóig« stratégia a méltányos, egészséges és környezetbarát élelmiszerrendszerért” című, 2020. május 20-i bizottsági közlemény elismeri, hogy „az európai élelmiszer-ellátás világviszonylatban már jelenleg is biztonságos és bőséges, az európai élelmiszerek táplálóak és jó minőségűek”;

F. mivel a triciklazol felszívódó és protektív hatású gombaölő szer, amely a növekedés valamennyi szakaszában (a levélen, a száron és a virágzaton) fellépő járványos rizsbarnulás (*Pyricularia grisea Sacc.*) hatékony megfékezésére szolgál;

G. mivel a triciklazol 2008-ban nem került felvételre a 91/414/EGK tanácsi irányelv I. mellékletébe, miután az Élelmiszerlánc- és Állategészségügyi Állandó Bizottság megállapította, hogy „egyértelmű jelzések vannak arra nézve, hogy a hatóanyag vélhetően káros hatással van az emberi egészségre, továbbá a kockázatelemzés elvégzéséhez szükséges lényeges adatok hiányában nem lehet megbízható pontossággal megállapítani a megengedhető napi beviteli szintet (Acceptable Daily Intake, ADI), a szerrel foglalkozók megengedett expozíciós szintjét (Acceptable Operator Exposure Level, AOEL), és az akut referenciadózis (Acute Reference Dose, ArfD) értékét” ([6]); mivel 2009. március 30. óta a triciklazol használata nem engedélyezett az Unióban;

H. mivel egy, az Unióban való felhasználás jóváhagyására irányuló kérelem nyomán 2015-ben született szakmai vizsgálatában az EFSA arra a következtetésre jutott ([7]), hogy a triciklazolra vonatkozó toxikológiai adatok tekintetében több, aggodalomra okot adó kritikus terület azonosítható; mivel az EFSA nem hagyhatta figyelmen kívül a triciklazol genotoxikus és karcinogén hatását, ezért nem lehetett az emberi egészségkockázati értékelés céljára szolgáló referencia-értékeket (megengedhető napi bevitel [ADI], akut referenciadózis [ARfD] és az anyaggal foglalkozó személyek expozíciójának elfogadható szintje [AOEL]) megállapítani; mivel ebből következően az anyaggal foglalkozó személyek, dolgozók, a közelben tartózkodók, az ott lakók és a fogyasztók tekintetében a kockázatértékeléseket nem lehetett elvégezni; mivel továbbá az EFSA nem zárhatta ki az endokrin károsító tulajdonságok lehetőségét sem; mivel a fentiek miatt a jóváhagyásra irányuló kérelmet elutasították ([8]);

I. mivel az Unióban 2016 óta tilos a triciklazol használata és az analitikai meghatározási szintet meghaladó mennyiségű szermaradékot tartalmazó termékek behozatala;

J. mivel e gombaölő szer betiltása miatt az európai mezőgazdasági termelők arra kényszerültek, hogy beruházásokat hajtsanak végre alternatív mezőgazdasági gyakorlatok kifejlesztése érdekében;

K. mivel e gombaölő szer Unión belüli betiltása a rizstermelés jelentős csökkenéséhez vezetett az európai termelők körében;

L. mivel azóta, hogy a triciklazol rizsre vonatkozó MRL-jét a meghatározási határra csökkentették, és ez 2017-ben alkalmazandóvá vált Unió-szerte, a nem uniós rizstermelők agronómiai technikákat kezdtek alkalmazni, és módosították üzleti modelljeiket annak érdekében, hogy tovább exportálhassanak az Unióba;

M. mivel az európai rizstermelési lánc képviselői következetesen támogatták, hogy viszonosságra van szükség a növényvédő szerek használatára vonatkozó szabályok terén;

N. mivel a triciklazolra vonatkozó uniós tilalom nyomán a viszonosság teljes hiánya alakult ki az uniós szabványokat alkalmazó rizstermelők kárára;

O. mivel ez a helyzet hosszú távon tisztességtelen versenyhez vezethet az uniós előírásoknak megfelelő rizstermelőkkel szemben;

P. mivel az Európai Parlament továbbra is prioritásként kezeli kereskedelmet támogató szakpolitikákat;

Q. mivel a 2022-es gazdasági évben (2021. szeptember 1.–2022. július 31.) az Unióba irányuló rizsbehozatal rekordmennyiséget ért el, hántoltrizs-egyenértékben számítva 1,67 millió tonnával, ami 36 %-os növekedést jelent az előző évhez képest ([9]);

R. mivel a triciklazol felhasználását engedélyező országokból érkező behozatal teljes mennyisége közel 194 000 tonna volt, ami a teljes import körülbelül 12 %-ának felel meg ([10]);

([6]) 2008/770/EK: A Bizottság határozata (2008. szeptember 30.) a triciklazolnak a 91/414/EGK tanácsi irányelv I. mellékletébe történő felvétele megtagadásáról és az e hatóanyagot tartalmazó növényvédő szerek engedélyének visszavonásáról (az értesítés a C(2008) 5108. számú dokumentummal történt) (HL L 263., 2008.10.2., 16. o.).

([7]) Conclusion on the peer review of the pesticide risk assessment of the active substance tricyclazole (A triciklazol hatóanyagú növényvédő szereknél felmerülő kockázatok értékelésének szakmai vizsgálatából levont következtetés), EFSA Journal 2015;13(2):4032, https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.2903/j.efsa.2015.4032.

([8]) A Bizottság (EU) 2016/1826 végrehajtási rendelete (2016. október 14.) a triciklazol hatóanyag jóváhagyásának a növényvédő szerek forgalomba hozataláról szóló 1107/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti megtagadásáról (HL L 279., 2016.10.15., 88. o.).

([9]) EUROSTAT, 2023.

([10]) EUROSTAT, 2023.

S. mivel a tanácsi rendeletre irányuló javaslat elfogadása lehetővé tenné az uniós szabványoknak nem megfelelő termékek Unióba való behozatalát, miközben az uniós mezőgazdasági termelőkre a lehető legmagasabb szintű fogyasztóbiztonsági követelmények vonatkoznának;

T. mivel az élelmiszer- és takarmánybiztonsági riasztási rendszer (RASFF) szerint a tanácsi rendeletre irányuló javaslat elfogadása esetén az értesítések száma 2021-ben 76 %-kal, 2022-ben pedig 73 %-kal csökkent volna;

U. mivel a tanácsi rendeletre irányuló javaslat elfogadása aláásná az élelmezésbiztonságot, és megfelelő nyomon követhetőségi és tájékoztatási eszközök hiányában a fogyasztókat megtévesztő gyakorlatokat eredményezne;

V. mivel az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 191. cikkének (2) bekezdése az Unió egyik alapvető elveként határozza meg az elővigyázatosság elvét;

W. mivel a peszticidek használata miatt az emberi és állati egészséget, valamint a környezetet érintő kockázatok és hatások csökkentése érdekében arra ösztönzi Bizottságot és a tagállamokat, hogy kezeljék az Unióban betiltott vagy korlátozás hatálya alá tartozó vegyi anyagokkal kezelt importált mezőgazdasági termékek problémáját;

1. ellenzi a tanácsi rendeletre irányuló javaslat elfogadását;

2. úgy véli, hogy a tanácsi rendeletre irányuló javaslat túllépi a 396/2005/EK rendeletben meghatározott végrehajtási hatásköröket;

3. úgy véli, hogy a tanácsi rendeletre irányuló javaslat nem egyeztethető össze a 396/2005/EK rendelet céljával és tartalmával;

4. megjegyzi, hogy a tanácsi rendeletre irányuló javaslat nem felel meg a fogyasztói biztonság magas szintjének megőrzése érdekében tett kötelezettségvállalásoknak;

5. megjegyzi, hogy kockázatalapú kereskedelmi normákként az MRL-ek elősegítik az akadályok és a kereskedelmi fennakadások elkerülését, és hangsúlyozza, hogy az eltérő versenyfeltételek akadályokhoz és potenciális kereskedelmi fennakadásokhoz vezethetnek, amelyek jelentős hatást gyakorolhatnak a fogyasztókra, a mezőgazdasági termelőkre és az élelmiszer-ágazatra Európában és Európán kívül egyaránt;

6. ragaszkodik ahhoz, hogy a triciklazol Unióba behozott rizsre vonatkozó MRL-je 0,01 mg/kg maradjon ugyanúgy, ahogyan az európai rizstermelők esetében;

7. felkéri a Bizottságot, hogy vonja vissza a tanácsi rendeletre irányuló javaslatot;

8. felhívja a Bizottságot, hogy őrizze meg az egyenlő versenyfeltételeket az európai mezőgazdasági termelők számára;

9. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek.